
Kyrkomötet Gudstjänstutskottets betänkande 2013:4

Teologiskt och ekumeniskt arbete om polygami

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2013:83 om polygami. Motionären föreslår att kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett teologiskt och ekumeniskt arbete om polygami. Gudstjänstutskottet påtalar att kyrkan nyligen avslutat ett mångårigt arbete om äktenskap och relationer och att kyrkans uppfattning där står fast. Kyrkan värnar monogami och avfärdar polygami.

Gudstjänstutskottet föreslår kyrkomötet att avslå motionen

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:83.

Motionens förslag

Motion 2013:83 av Dan Sarkar, Inled teologiskt och ekumeniskt arbete om polygami

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett teologiskt och ekumeniskt arbete om polygami.

Bakgrund

Äktenskapet är viktigt inom kristen tro. Så har det varit från den tidigaste kristna tiden och är så alltså idag. Vid kyrkomötet 2009 fattades beslut om att förändra äktenskapsbegreppet till att också omfatta personer av samma kön. Beslutet föregicks av samtal, debatter, seminarier och diskussioner på olika nivåer inom Svenska kyrkan som på olika sätt bidrog till att belysa äktenskap och samlevnad på ett brett sätt.

År 1998 uppdrog Centralstyrelsen åt Teologiska kommittén att bearbeta principiella frågor om kyrka och homosexualitet. Några år senare – 2002 – breddade kyrkostyrelsen uppdraget till att gälla samlevnad i vidare mening. De frågor som skulle behandlas rörde äktenskapets teologi, kärlekens "sakramentalitet", samlevnadsformernas förändring och lagstiftningen. År 2004 anordnade Teologiska kommittén en offentlig hearing om kärlek, samlevnad och äktenskap, där ett 20-tal personer med olika bakgrund medverkade. Hearingen kom sedan att publiceras under namnet, *Kärlek, samlevnad och äktenskap*, (Svenska kyrkans utredningar 2005:1). Mot bakgrund av det som hearingen gav utarbetade kyrkostyrelsen år 2005 direktiv kring vilka frågor det framtida arbetet kring samlevnadsfrågorna skulle behandla. De rubriker som anges i direktiven är följande:

1. Samlevnad och barn i vår tid. 2. Grundläggande begrepp och teologiska förutsättningar. 3. Äktenskapet; a) äktenskapets historiska utveckling, b) äktenskapets olika funktioner, c) precisering av äktenskapet, d) skilsmässa, e) kyrkans

roll vid ingående av äktenskap. 4. Samkönade relationer, a) historik, b) vilka viktiga funktioner bör en samkönad relation fylla i vår tid?, c) reglering av samkönade relationer, d) ekumeniska aspekter, e) kyrkans roll vid ingående av partnerskap/äktenskap. 5. Slutsatser av teologisk bearbetning.

Resultatet kom att bli böckerna *Uppdrag samliv* (Red. Lindfelt, M. & Gustafsson Lundberg, J., 2007) samt *Kärlekens förändrade landskap* (Red. Lindfelt, M. & Gustafsson Lundberg, J., 2009). I varje bok medverkar ett tiotal skribenter och böckernas artiklar behandlar och belyser på ett brett sätt ämnen som relaterar till kärlek, samlevnad och kristen tro.

I kyrkostyrelsens skrivelse *Vigsel och äktenskap* (KsSkr 2009:6) som främst behandlar Svenska kyrkans vigselrätt samt vigsel av par av samma kön behandlas också, mot slutet av skrivelsen, begreppet polygami. Under rubriken Finns det någon gräns för hur äktenskapet kan förändras? nämner kyrkostyrelsen hur de exempel på polygami som förekommer i Gamla testamentet ifrågasätts i Nya testamentet. Vidare skriver man att polygami medför ett accepterande av ojämlika över- och underordningar som kristen tro ständigt kämpat emot. Som avslutning skriver kyrkostyrelsen att samhällets ordningar alltid har ett syfte och ett viktigt sådant syfte med äktenskapet är att värna det svaga. Och "[d]et är svårt att föreställa sig att polygami skulle tjäna ett sådant syfte."

I Läronämndens yttrande 2009:12y om vigsel och äktenskap skriver Läronämnden: "Det är två personers val av varandra som unik livspartner som är centralt för äktenskapet."

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:83.

Utskottet inledde behandlingen av motionen med en föredragning av ekumenik-chef Christopher Meakin där han gav en överblick av det ekumeniska läget i frågan.

Polygami är en äktenskapsform som innebär att fler än två personer är gifta med varandra. Den är inte tillåten i svensk lagstiftning men aktualiseras då och då i samhällsdebatten.

Utskottet menar att Svenska kyrkan genom det arbete som gjorts under många år inför den nya äktenskapslagstiftningen visat att monogami är det som kyrkan värnar och därför avfärdar polygami som äktenskapsform. Utskottet är medvetet om att nya samlevnadsformer växer fram och att kyrkan därför behöver fortsätta bearbetningen av frågor kring relationer och kyrkans värderingar. Det behöver ske i ett internationellt och ekumeniskt perspektiv.

Utskottet vill understryka att alla människor är välkomna i kyrkan oavsett vilken samlevnadsform som de själva lever i och kyrkans principiella ställningstagande till den.

Med hänvisning till ovan förda resonemang föreslår utskottet att motion 2013:83 avslås.

Uppsala den 26 september 2013

På Gudstjänstutskottets vägnar

Christina Eriksson, ordförande

Niclas Blåder, sekreterare

Beslutande: Christina Eriksson, ordförande, Sofija Pedersen Videke, Nanna Tranströmer, Johan Blix, Maria Johansson Berg, Hans Ulfvebrand, Johan Lothigius, Anna-Sara Walldén, Sonja Grunselius, Fredrik Nilsson, Ola Isacsson, Alve Svensson, Torbjörn Arvidsson, Christina Holmgren och Ylva Wahlström.

G 2013:04

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Anna-Karin Stråle Börjesson, Marie Nielsén, Arne Närström, Britt-Marie Danestig, Ingegerd Flock Andersson, Katarina Ramnerö Ödestad, Astor Karlsson, Birgit Ahlström, Mikael Mogren, Torvald Johansson, Margareta Viklund, Gerd Gabrielsson, Bengt Inghammar och Dag Sandahl.

Biskop Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.